



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

Näkökulmia e- kirjastokoelmaan

Anna Tuomikoski

e-kirjastohanke | e-biblioteksprojektet | e-library project



Anna Tuomikoski

- Filosofian maisteri (ranska & kirjallisuustiede)
- Kustannustoimittaja Otavalla 1995 – 2007
- Vapaa toimittaja 2007 – 2015
- Markkinointia, viestintää ja projekteja 2015 – 2021
- E-kirjastohankkeen projektiasiantuntija (sisällöt) 2021 -



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Näin hanke etenee

Teknologia

- Kirjastotunnuksen kilpailutus vielä tänä vuonna
- Kirjastojen liittyminen mallinnettu
- Teknologiaratkaisun valinta pian → kehitys käyntiin tai kilpailutus

Kirjastot

- Kustannuskysely nykyisistä kustannuksista
- Organisaation ja kirjastoyhteistyön mallinnus
- Päätäjapaketti ja askelmerkit kuntien liittymiseen

Sisällöt

- Neuvottelut sisällöntuottajien kanssa
- Lainauseräkorvaus
- Kaupallinen pilotti
- Saatavuushaasteet
- Hankintapolut ja mahdolliset kilpailutukset

Viestintä

- [Uutiskirje](#)
- Visuaalisen ilmeen suunnittelu
- Päätäjäviestintä
- Asiakasviestintä ja –markkinointi

- Seuraa meitä twitterissä @e-kirjastohanke



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

E-kirjastokokoelma nyt

32 erillistä e-kirjastokokoelmaa, erot kokoelman laajuudessa suuria

1,6 miljoonaa lainaa = 3 % kaikista lainoista (vuoden 2021 tilasto)

Lisenssejä hankittu 139 000 kpl = 8 % kaikista hankinnoista

Aineistoa ostettu 3,6 miljoonalla eurolla = 13 % kaikesta aineistoihin käytetystä rahasta

Keskimääräinen lisenssin hinta 23 €, tavallisin lisenssimalli 1C1U yhdeksi vuodeksi

Keskimääräinen nimekkeen kierto nopeus 19 / vuosi €, 23 / vuosi (ääni)



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski

Erilaisia lisenssimalleja

1C1U

- + Helppo ymmärtää, koska vastaa painetun kirjan mallia
- + Sisäänrakennettu rajoitin: yksi käyttäjä kerrallaan
- Käyttäjät joutuvat jonottamaan
- Vaatii aktiivista ostotoimintaa ja jonojen seuraamista

Pay/view

- + Kirjasto saa tarjolle suuren kokoelman
- + Asiakkaat eivät joudu jonottamaan
- Budjetointi hankalaa, kysyntä ohjaa kustannuksia
- Näyttää lukuaikapalvelun kilpailijalta

Lue lisää: <https://regionbiblioteket.se/publicerat/digitala-bocker-pa-bibliotek-vadan-varfor-varthan/>



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022

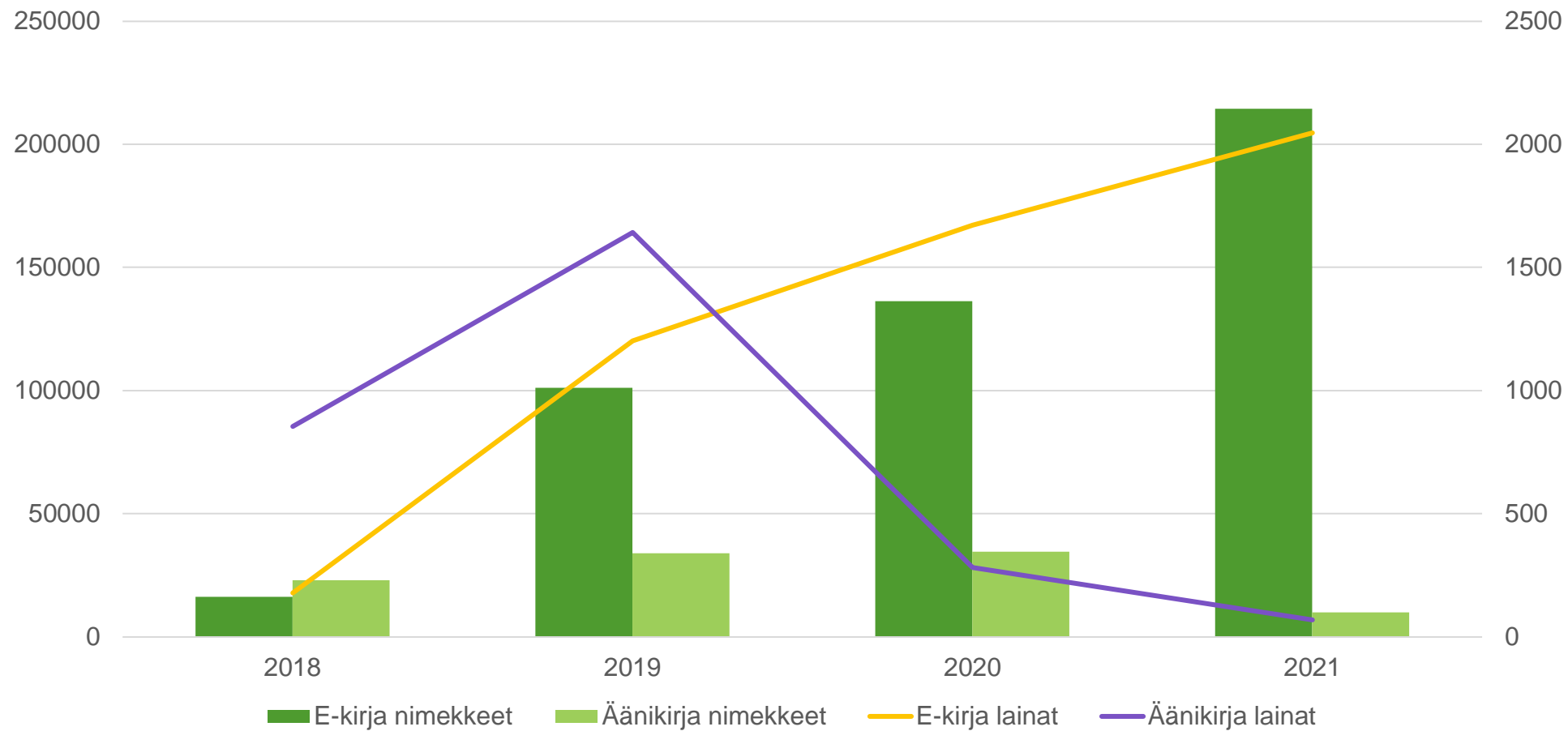
Anna Tuomikoski



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

Nimekkeiden ja lainamäärien kehitys

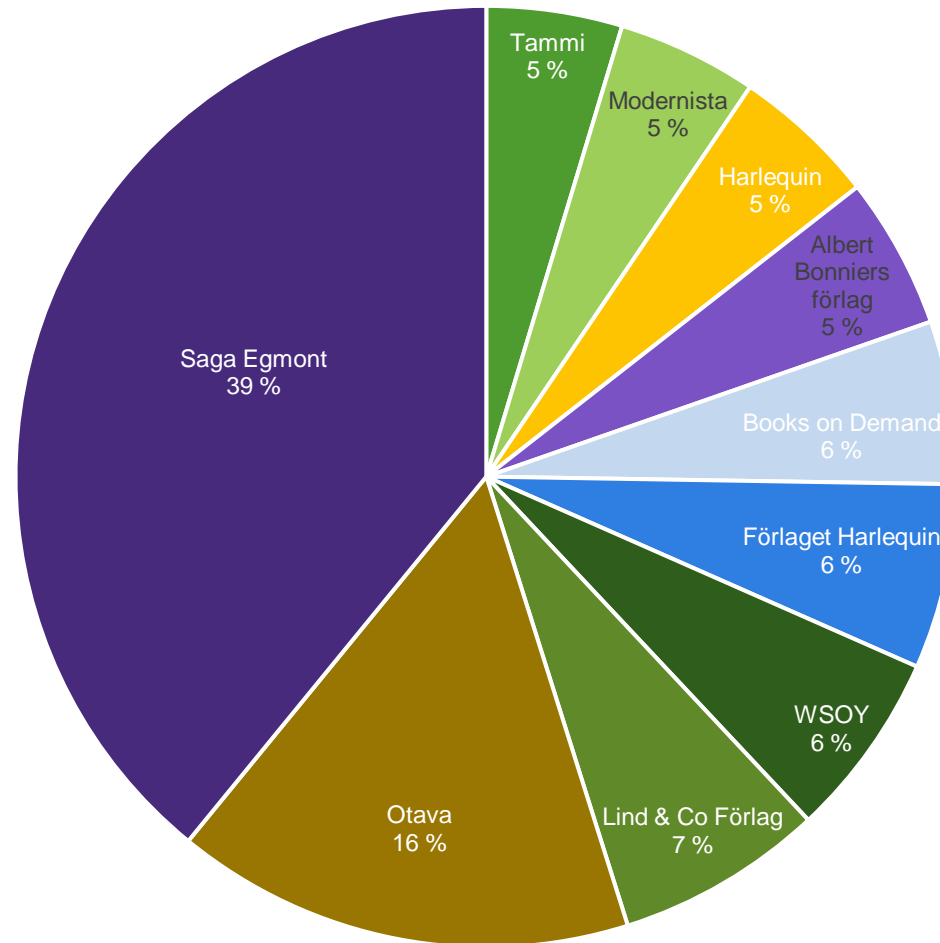


16.11.2022

Anna Tuomikoski

Miltä kokoelmat nyt näyttävät: tarjonta

nimekkeet kustantajittain 2021



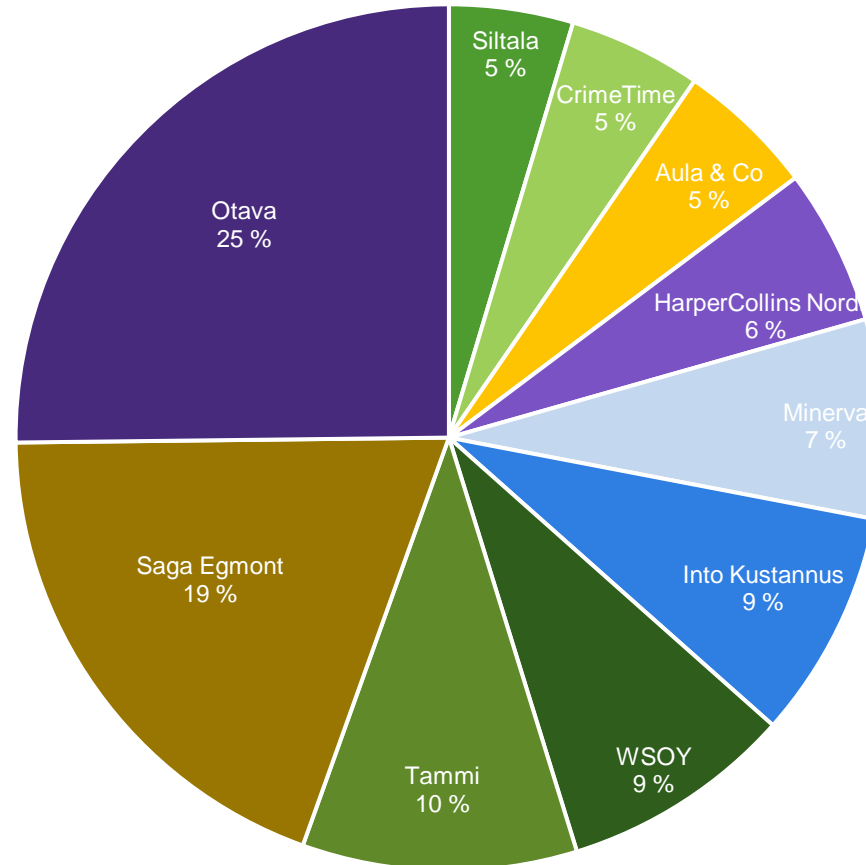
KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022
Anna Tuomikoski

Miltä kokoelmat nyt näyttävät: kysyntä

lainat kustantajittain 2021



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022
Anna Tuomikoski

Ongelmat

- Tarjonta ei vastaa kysyntää
 - Suurten suomalaisten kustantajien saatavuudessa puutteita
 - Äänikirjoja vähemmän tarjolla kuin toivottaisiin
 - Aineistomäärärahoja jopa vaikea saada käytettyä



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski

Helmet, kysytyimmät kauno 10/2022

1. Rämö, Satu: Hildur 4 581
2. Cowley Heller, Miranda, suom. Tuulia Tipa: Paperipalatsi 3 700
3. Valkama, Meri: Sinun, Margot 3 235
4. Kinnunen, Tommi: Pimeät kuut 2 938
- 5. Lundberg, Ulla-Lena, suom. Leena Vallisaari: Liekinkantajat (myös e-kirjana) 2 344**
6. Strout, Elizabeth, suom. Kristiina Rikman: Voi William! 2 128
7. Seeck, Max: Loukko 1 805 UUSI
- 8. Hotakainen, Kari: Opetuslapsi 1 774**
- 9. Saisio, Pirkko: Passio (myös e-kirjana) 1 741**
10. *Pulkkinen, Riikka: Lumo (myös e-kirjana) 1 439*
11. *Osman, Sara, suom. Sirje Niitepõld: Kaikki mikä jäi sanomatta (myös e-kirjana) 1 332*
12. Gilbert, Elizabeth, suom. Taina Helkamo: Tämä kokonainen maailmani 1 323
13. *Pakkanen, Outi: Pullonkerääjä 1 282 UUSI*
14. Abrahamson, Emmy, suom. Outi Menna: Kuinka rakastua mieheen joka tulee puskiasta 1 234
15. *Marklund, Liza, suom. Antti Autio: Suonsilmä (myös e-kirjana) 1186 UUSI*
16. Evaristo, Bernardine, suom. Kaijamari Sivill: Tyttö, nainen, toinen 1 145
17. Doerr, Anthony, suom. Seppo Raudaskoski: Taivaanrannan taa 1 074 UUSI
18. *Jalonen, Olli: Stalker-vuodet (myös e-kirjana) 1 067 UUSI*
- 19. Hoover, Colleen: It ends with us 1 050 UUSI**
20. Riley, Lucinda, suom. Tuukka Pekkanen: Orkideatarha 1 035

- 4/20 nimekettä tarjolla sekä e- että äänikirjana
- 5/20 tarjolla e-kirjana
- 11/20 tarjolla vain painettuna



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski

Helmet, kysytyimmät tieto 10/2022

1. Ernaux, Annie, suom. Lotta Toivanen: Vuodet 2 266 UUSI
2. Ernaux, Annie, suom. Lotta Toivanen: Isästä; Äidistä 1 641
3. Hernesniemi, Juha: Aivokirurgin muistelmat 1 459
4. **Kolbe, Laura: Keho: matkoja ikään, mieleen ja minuuteen (myös e-kirjana) 1182**
5. *Pettersson, Maria: Suomen historian jännät naiset: selvänäkijöitä, sotilaita, saarnaajia ja silmäkääntäjiä (myös e-kirjana) 1 154*
6. Kiyosaki, Robert T., suom. Anneli Frantzén: Rikas isä, köyhä isä: tie taloudelliseen menestykseen 1 002
7. *Westö, Kjell ja Mårten, suom. Laura Beck ja Jyrki Kiiskinen: Vuodet: veljekset kertovat (myös e-kirjana) 986*
8. **Graeber, David, suom. Anna Tuomikoski: Alussa oli... ihmiskunnan uusi historia 903 UUSI**
9. **Jensen, Hanna: Äitini muistina: toinen kierros (myös e-kirjana) 858**
10. **Salminen, Sally, suom. Laura Jänisniemi: Aikani Amerikassa (myös e-äänikirjana) 802**
11. **Lindeblad, Björn Natthiko, suom. Teija Hartikainen: Saatan olla väärässä ja muita oivalluksia elämästä (myös e-kirjana) 794**
12. Ahmed, Ujuni ja Hirvonen, Elina: Tytöille, jotka ajattelevat olevansa yksin 792
13. *Malin, Aarno: Pimeyden ytimeen: tutkimusmatka Tor-verkon rikollisuuteen (myös e-kirjana) 782*
14. Rosenberg, Stanley, suom. Sanna Lönnfors: Opas vagushermon parantavaan voimaan 754
15. Venho, Johanna: Martti Suosalon tähänastinen elämä 747
16. Rusi, Alpo M.: Kremlin kortti: KGB:n poliittinen sota Suomessa 1982–1991 670
17. Nordin, Maria: Eroon oireista 664
18. Tammi, Kaisa: Naisvankilan pomo 661
19. **Graeber, David: The dawn of everything: a new history of humanity (myös e-kirjana) 634**
20. Koivisto, Silja: Sataman kapakan Hilda 629 UUSI

- 6/20 saatavilla sekä e-että ääni
- 3/20 saatavilla e-kirjana
- 11/20 saatavilla vain painettuna



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski



Miksi e-aineistojen tarjonta on huonoa?

- **Kustantajien huolet:**
 - Miten käy painetun aineiston myynnille kirjastossa, jos e-aineistoa ostetaan enemmän?
 - Miten käy kirjojen kaupalliselle kysynnälle, jos e-aineistoa on hyvin saatavilla kirjastossa?
- **Kirjailijoiden huolet:**
 - Lainauskorvaus ei ole ulottunut e-aineistoihin, asia muuttuu vuoden 2023 alusta ([OKM:n tiedote](#))



Kirjaston vastaukset

- Kirjastolainauksen päätuote on kirjat vielä pitkään - muutos on hidas.
- E-kirjat ja äänikirjat tulevat kirjojen rinnalle, eivät niiden tilalle.
- E-aineistoja on rajallisesti tarjolla ja lisenssimallin valinnalla voi tehokkaasti vaikuttaa nimekkeen saatavuuteen.
- Kirjasto on hyvä asiakas kustantajille ja maksaa lisensseistä reilusti.
- Kirjastolla ja kaupallisilla toimijoilla on eri asiakkaat.
- E-kirjastoon voi löytää toimintamallin, joka on kannattava ja hyödyllinen kaikille osapuolille.



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski

Miten asiaa ratkotaan?

- Yhteiset keskustelut kustantajien ja kirjailijoiden kanssa
 - Yhteisymmärryksen lisääminen
 - Väärinkäsitysten oikaiseminen
 - Huolenaiheiden kuuleminen
- Tavoitteena löytää e-kirjastolle sellainen toimintatapa, joka on kaikille osapuolille hyödyllinen
 - Kustantaja: lisää myyntiä, ei vähennä muuta myyntiä
 - Kirjailija: korvaus lainaamisesta ja mahdollisuus tulla toimeen
 - Kirjasto: kattava ja monipuolinen kokoelma budjetin rajoissa



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski

Seuraava askel

- Kaupallinen pilotti, jossa on mukana 6 aluetta (1,7 milj. asukasta), useampi kustantaja ja monipuolisesti e- ja äänikirjanimekkeitä erilaisilla lisenssimalleilla
 - Tavoitteena on tarjota kustantajille monipuolisesti dataa
 - Toiveena on, että data vakuuttaa kustantajat siitä, että e-kirjasto on hyvä lisäjakelukanava, joka tuo lisää myyntiä sekä kustantajalle että kirjailijalle
 - Toteutus vuoden 2024 alussa
 - Jos tulokset ovat hyviä, saatavuusongelmat alkavat ratketa



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Tavoite ja miten sinne päästään

- Monipuolinen ja uudistuva kokoelma: formaatti, genre, kustantaja, julkaisuajankohta, myyntiolettama
- Kokoelmanmuodostus kirjaston käsiin: laaja tarjooma, josta kirjasto voi valita. Kustantajalle valinnanvapaus lisenssimallin suhteen, jolloin kysyntää voi kontrolloida.
- Kirjaston oma lokero, jonka ansiosta se on hyödyllinen lisäjakelukanava sisällöntuottajille.

Tarvitaan dataa, joka osoittaa, että aineiston tarjoaminen kirjastolle on kannattavaa eikä vaaranna kysyntää kaupallisella markkinalla.

16.11.2022

Anna Tuomikoski

Kiitos!



KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

16.11.2022

Anna Tuomikoski